

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency

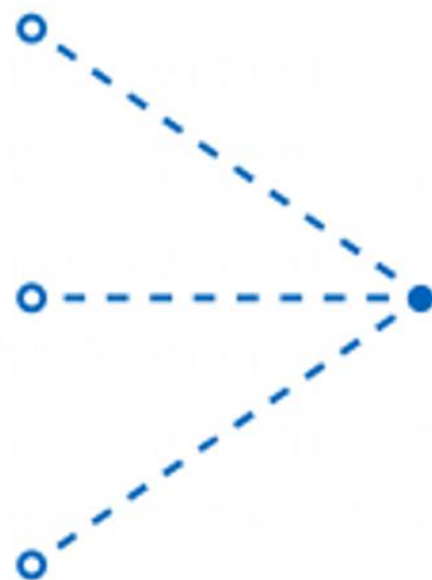
Offentlige anskaffelser, økodesign og energimerking

—

Sarah Sinnathamby,
Seniorrådgiver
Avdeling for offentlige anskaffelser
11.02.2020

Deler av informasjons-
forvaltningsmiljøet i
Brønnøysund

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency

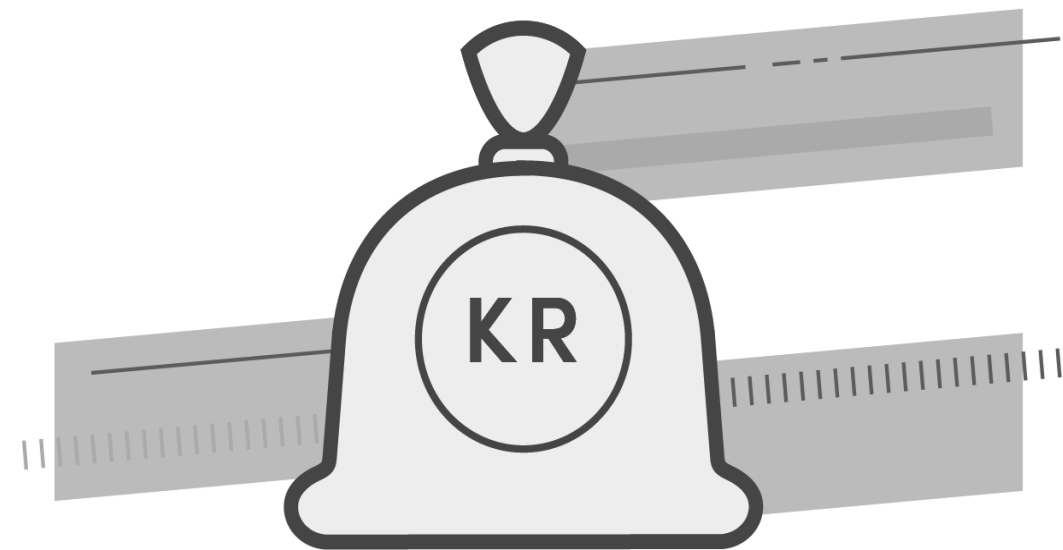
Avdelingene

- Ledelse
- Utredning og analyse
- Anskaffelser (1. september 2020)

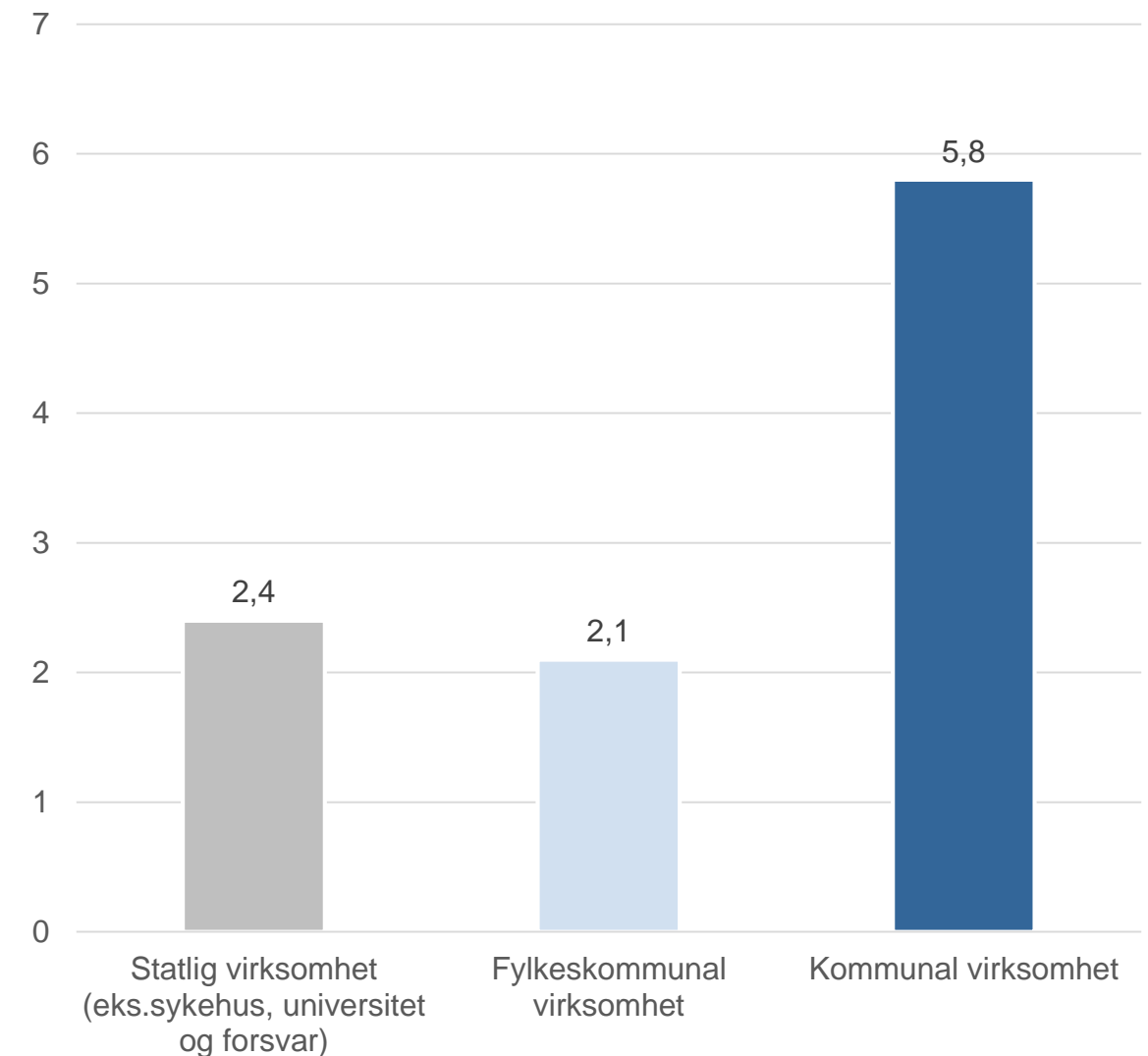

**Direktoratet for forvaltning
og økonomistyring**

16% AV TOTALT KLIMAFOTAVTRYKK I NORGE

564 MRD. I 2018
16% AV BNP

Totalt 11 MtCO₂e
Tilsvare **mer** enn all veitrafikk i Norge

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency

Offentlige anskaffelser

What will we do?

- ENERGY**
Decarbonise the energy sector
The production and use of energy account for more than **75%** of the EU's greenhouse gas emissions
- BUILDINGS**
Renovate buildings, to help people cut their energy bills and energy use
40% of our energy consumption is by buildings
- INDUSTRY**
Support industry to innovate and to become global leaders in the green economy
European industry only uses **12%** recycled materials
- MOBILITY**
Roll out cleaner, cheaper and healthier forms of private and public transport
Transport represents **25%** of our emissions

“Although Green public procurement is a voluntary instrument, it has a key role to play in the EU's efforts to become a more resource-efficient economy. It can help stimulate a critical mass of demand for more sustainable goods and services”

§5

Lov om offentlige anskaffelser § 5

[...] **skal** redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant.

Forskrift om offentlige anskaffelser §7-9

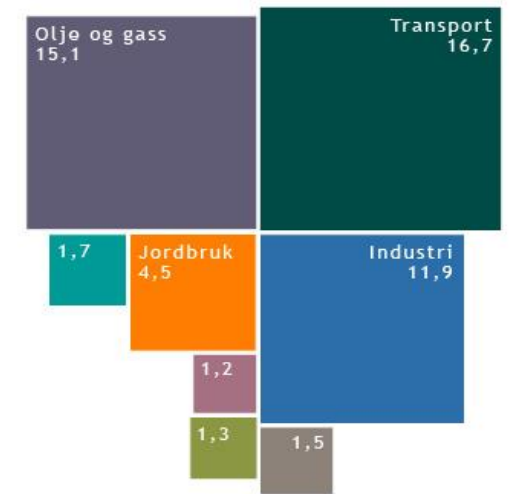
Kan stille miljøkrav og kriterier i alle trinn av anskaffelsesprosessen. Der miljø brukes som tildelingskriterium, bør det som hovedregel vektes minimum 30 prosent.

Utgifter fordelt på innkjøpskategorier

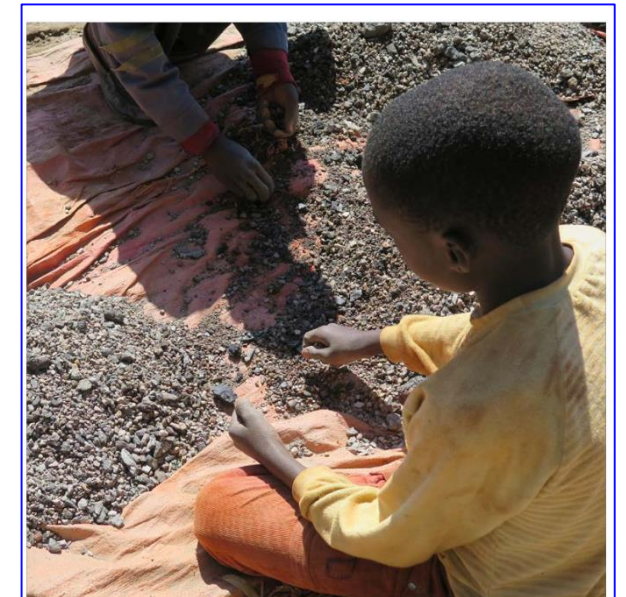
Bygg, anlegg og eiendom	53 478 317 124
Prof. tjenester	17 976 724 281
IKT	8 838 870 898
Diverse	5 547 081 115
Transport	4 423 539 988
Drift	3 650 191 518
Kompetanse	1 657 640 579
Kommunikasjon	1 293 892 840
Personal	1 030 778 428

Utslipp av klimagasser i Norge i 2015

Utslipp til luft (millioner tonn CO₂-ekvivalenter)

■ Energiforsyning
 ■ Bygg
 ■ Avfall
 ■ Andre utslipp

“THIS IS WHAT WE DIE FOR”

HUMAN RIGHTS ABUSES IN THE DEMOCRATIC REPUBLIC OF THE CONGO POWER THE GLOBAL TRADE IN COBALT

- Kjøleapparater – økodesign (2019/2019) og energimerking (2019/2016)
- Vaskemaskiner – økodesign (2019/2023) og energimerking (2019/2014)
- Oppvaskmaskiner – økodesign (2019/2022) og energimerking (2019/2017)
- **Elektroniske skjermer** – økodesign (2019/2021) og energimerking (2019/2013)
- Eksterne strømkilder – økodesign (2019/1782)
- Lyskilder – økodesign (2019/2020) og energimerking (2019/2015)
- Elektriske motorer – økodesign (2019/1781)
- Transformatorer – økodesign (2019/1783)
- Sveiseutstyr – økodesign (2019/1784)
- Tjenere og datalagringsprodukter – økodesign (2019/424)
- Kjøleapparater til direktesalgsmål – økodesign (2019/2024) og energimerking (2019/2018)

Et verktøy for bærekraftige anskaffelser

Still krav til miljø i anskaffelsene

Velkommen til Kriterieveviseren. Her finner du formuleringer til krav og kriterier for miljø og sosialt ansvar, og dokumentasjon av kravene, som kan stilles i en anskaffelsesprosess.

Krav- og kriteriesettene er utarbeidet sammen med ekspertgrupper på ulike produktområder. Ved å klikke deg gjennom fem trinn kan du enkelt tilpasse dine spesifikasjoner og laste ned kravene du ønsker å bruke i anskaffelsen.

Velg produktområde

Avfallsinnsamling >

Mat og måltidstjenester >

Bygg, anlegg og eiendom >

IT-utstyr >

Transport >

European Commission > Environment > Green Public Procurement > Criteria >

Home About us Policies Funding Legal compliance News & outreach

Green Public Procurement

News and Events

About GPP

GPP Criteria

Background and approach

EU GPP Criteria

Process for setting criteria

Criteria development workplan

GPP Good Practice

Legal Framework

Policy Framework

GPP Advisory Group

National Action Plans

GPP Projects and Toolkit

FAQs

Publications

Studies

Useful links

EU GPP criteria

The EU GPP criteria are developed to facilitate the inclusion of green requirements in public tender documents. While the adopted EU GPP criteria aim to reach a good balance between environmental performance, cost considerations, market availability and ease of verification, procuring authorities may choose, according to their needs and ambition level, to include all or only certain requirements in their tender documents.

Cleaning products and services

- Technical background report
- EU GPP criteria (published in 2018)

Computer and monitors

- Technical Background Report
- EU GPP criteria (published in 2016)

Copying and graphic paper

- Technical background report
- EU GPP criteria (published in 2008)

Electrical and Electronic Equipment used in the Health Care Sector

- Technical Background Report
- EU GPP criteria (published in 2014)

Electricity

- Technical background report
- EU GPP criteria (published in 2012)

Food Catering services and vending machines

- Technical Background Report
- EU GPP criteria (published in 2019)

- Anlegg (2020)
- Møbler (2020)

<https://kriterieveviseren.difi.no/nb>

2 problemstillinger

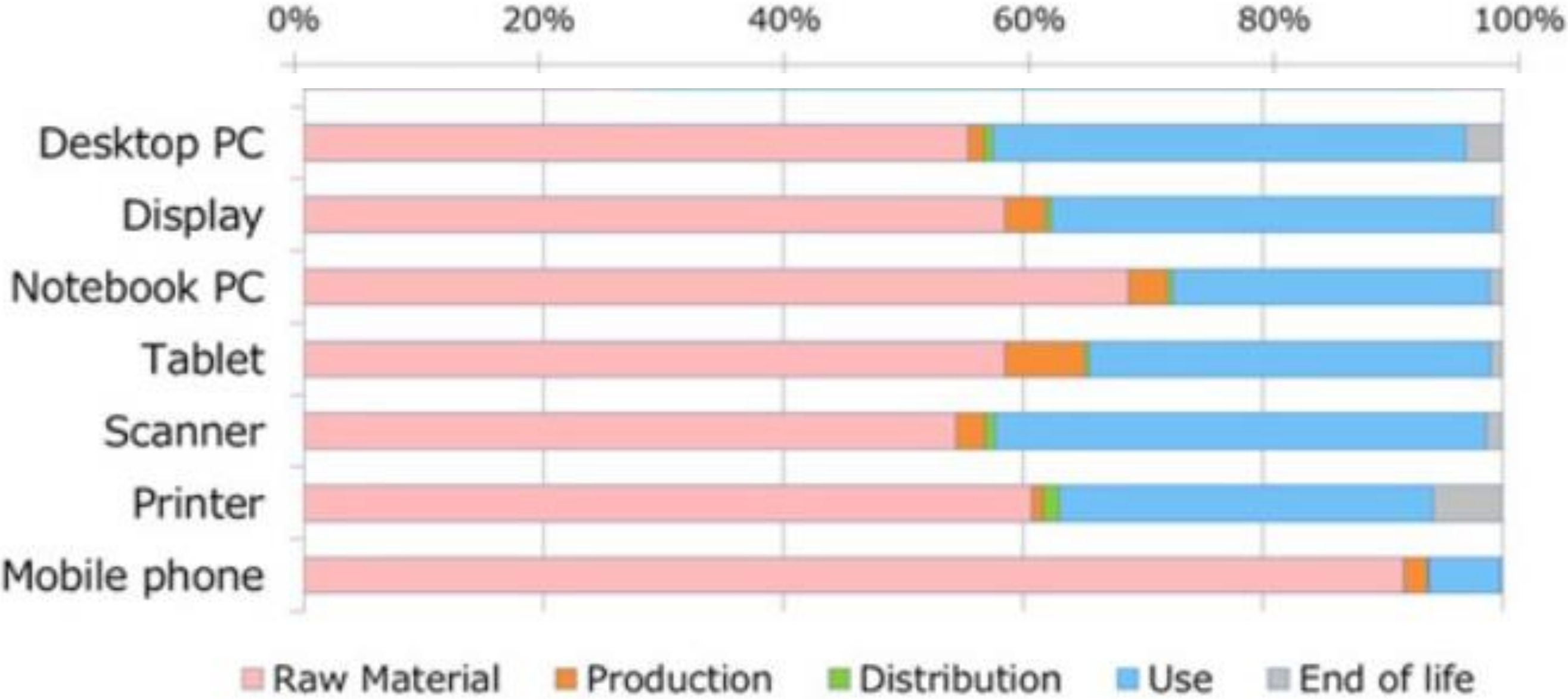
1) Hvordan bruker man miljøkrav og kriterier i tilknytning til produkter som er omfattet av økodesign- og/eller energimerkekrav?

2) Hva er nytt i forhold til tidligere bruk av Energy Star-ordningen i anskaffelser?

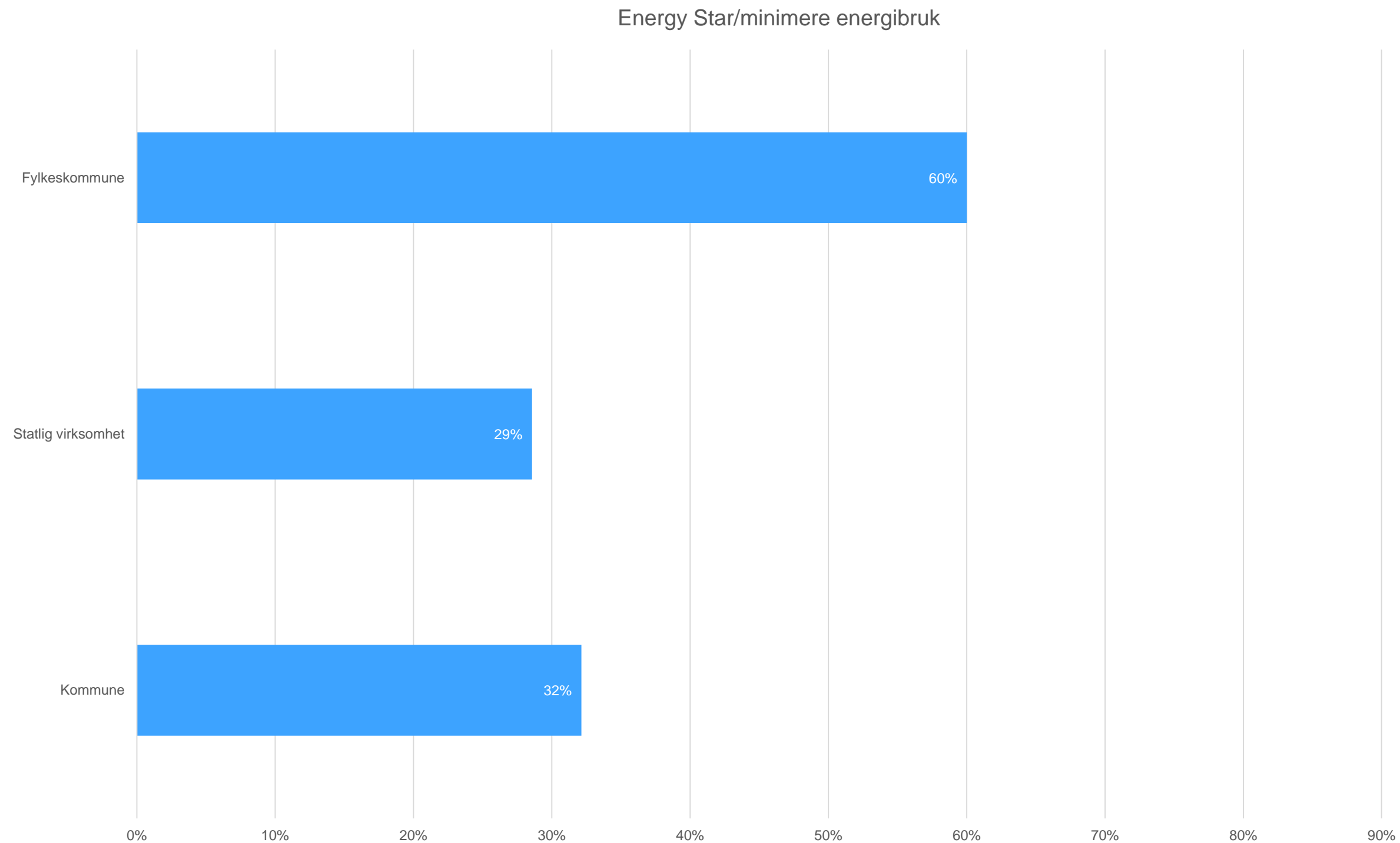
Forlengelse levetid	Miljø- og energivennlig design	Avhending	Miljøvennlig distribusjon	Sosiale hensyn
Produktgaranti og garantireparasjon for bærbare PC-er	Lovkrav om kjemikalier og energieffektivitet*	Sikker innsamling, sletting, ombruk og gjenvinning*	Emballasje*	Ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeder*
Batterikapasitet på bærbare PC-er og nettbrett	Optimalisere sortering av plast og metall*	Rapportering om ombruk og gjenvinning*	Transport ved levering*	Ansvarlig innkjøp av konfliktmineraler*
Robust minne og lagring på bærbare PC-er med Windows operativsystem				Bruk av lærlinger i tjenestekontrakter*
Robuste bærbare PC-er og nettbrett				
Utskifting av kritiske komponenter*				
Deksel for mer robuste nettbrett				

*Gjelder både PC-er, skjermer og nettbrett

Proportion of CO₂ Emissions over Life Cycle for Fujitsu Group Products

Bruk av energy star i offentlige innkjøp 2019

Utløp av EU-USA avtale om Energy star i feb 2018

Før 2018

Krav: Energieffektiviteten skal oppfylle krav i den siste versjonen av Energy Star for skjermer / PC-er

Dokumentasjon: Models that have qualified for EU Energy Star and are registered on the programme's database shall be deemed to comply.

Foreløpig: Alt IT-utstyr som leveres til oppdragsgiver skal minimum overholde Økodesignforordning 617/2013 om krav til miljøvennlig utforming av datamaskiner og datatjenere (gjelder ikke skjermer)

Revisjon av EUs krav for PC-er og skjermer - krav

Skjerm

Basis: Energieffektivitet for alle skjermer skal være i energiklasse A-**E** i EU regulation XX.

Avansert: Energieffektivitet for alle skjermer skal være i energiklasse A-**D** i økodesignforordningen

PC

Basis: Energieffektivitet (ETEC) skal være lik eller mindre enn Annex 1

Dokumentasjon

Basis: Leverandør må oppgi ETEC basert på IEC standard *eller oppgi sertifisering*

- *Energy star v.6.1, TCO certified v.8*

Avansert: Energy star v.7.0, TCO certified v.8, EPEAT, Blaue Angel

Revisjon av EUs krav for PC-er og skjermer - kriterium

Skjerm

Basis. Skjermer vil gis poeng dersom det har en energiklasse høyere enn E.

Avansert: Skjermer vil gis poeng dersom det har en energiklasse høyere enn D.

Flere av dagens krav vil bli overflødige

- Krav til at produkter skal kunne tas fra hverandre med allment tilgjengelige verktøy
- Kritiske komponenter skal være tilgjengelige for utskifting
- Plastikkomponenter skal merkes

Utskifting av kritiske komponenter

1. Leverandøren, eller dennes underleverandører (produsenter) skal tilby steg-for-steg-instruksjoner som beskriver hvordan kritiske komponenter; dvs. komponenter som inngår i tabellen nedenfor, kan byttes ut. Tabellen nedenfor er hentet fra [TCO Certified](#) generasjon 8 punkt 6.2 Replaceable components.
2. Instruksjonene skal være allment tilgjengelige på internett, med gratis tilgang
3. Komponentene listet opp i tabellen nedenfor skal minimum
  1. være allment tilgjengelig for kjøp (komponentene må ikke være identiske så lenge de gir minimum tilsvarende ytelse), eller
  2. kunne erstattes gjennom garanti- eller vedlikeholdsavtale (avhengig av hvilke komponent det gjelder)

Kravet gjelder i 3 år etter levering av IT-utstyret.

Kritiske komponenter i tabellen som ikke inngår i IT-utstyret som anskaffes trenger ikke gjøres tilgjengelig. CPU (prosessor) som er limt fast, omfattes ikke av kravet.

IT-utstyr	Deler (norsk)	Deler (engelsk)
Bærbar PC	Batteri	Battery
	Display Panel/ skjerm-montering	Display Panel /Display assembly
	Lagring (SSD, HDD, RAM)	Storage (SSD, HDD, RAM)
	Ekstern/ intern strømforsyning	External/Internal PSU
	Tastatur	Keyboard
	System/ hovedkort	System/motherboard

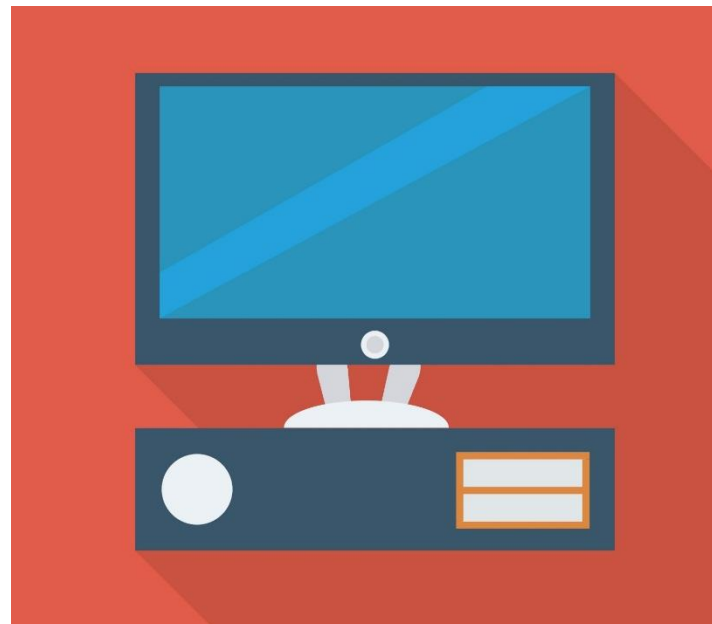
Oppsummering

- Offentlige anskaffelser kan brukes som strategisk virkemiddel for å oppnå en grønn omstilling
- Krav og kriterier kan brukes for å oppnå konkurranse om grønn innovasjon for å oppnå bl.a. utslippsreduksjon utover det som ligger i lovverk
- Nytt mer energy star for skjermer: viser til nye krav til energimerking
- energy star for PC-er: Kun en av flere måter på å dokumentere måloppnåelse.

Som et minimum bør oppdragsgivere vurdere basiskrav og -kontraktsvilkår til følgende:

- lang levetid
- kjemikalier og energieffektivitet
- sikker innsamling, sletting, ombruk og gjenvinning
- ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency

Kontaktinfo:

Sarah.FossenSinnathamby@digdir.no

412 31 471

Innkjøperens fremste verktøy

Kvalifikasjonskrav	Kravspesifikasjon	Tildelingskriterium	Kontraktsvilkår
Minimumskrav som stilles til leverandører som ønsker å delta.	Krav som stilles til egenskaper ved varen / tjenesten som <u>skal</u> oppfylles	Konkurranskriterier som tilbudene rangeres etter	Krav som skal oppfylles av leverandøren gjennom kontraktperioden
- Stå i forhold til leveransen - Sikre at leverandøren har kvalifikasjoner til å utføre kontrakten	- Ha tilknytning til leveransen - Skal stå i forhold til anskaffelsens formål og verdi - Kan ikke vise til bestemt opprinnelse	- Ha tilknytning til leveransen - Skal være objektive - Skal være egnet til å skille tilbud	- Ha tilknytning til leveransen
Eks. Leverandøren skal ha et tredjepartsattestert miljøledelsessystem av typen EMAS, ISO 14001, Miljøfyrtårn eller tilsvarende.	Eks. Kjøretøyet skal gå på biogass.	Eks. Mer enn 20 % resirkulert materiale i møbel premieres	Eks. Leverandøren skal levere en miljø- og klimarapport til oppdragsgiver årlig [dato] som inneholder [X].

§5

Lov om offentlige anskaffelser § 4

Oppdragsgiveren skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarhet og forholdsmessighet

Handlingsplan for økt andel grønne og innovative offentlige anskaffelser (2020)

Meld deg på innspillsmøte i Stavanger 24. mars

Frist for å gi skriftlige innspill: 30. mars
postmottak@digdir.no

For mer info om handlingsplan og regionale møter, se **[her](#)**.